

Snakk om etikk

Uttalelser i tradisjonelle og sosiale medier

 KAREN REINHOLTSEN, NTFs ETIKKRÅD

Fra tid til annen får NTFs etikkråd henvendelser fra medlemmer som klager inn kollegers uttalelser til offentligheten. Det kan være som intervjuobjekt på TV, i aviser eller blogg, som kronikkforfattere eller i reklame. I de senere år har vi også sett tendenser til spissede diskusjoner og kontroversielle innlegg i sosiale medier. Rådets holdning er at også innlegg i såkalte «lukkede grupper» på for eksempel Facebook, vil falle inn under bestemmelsene nevnt under.

Når det gjelder reklame har de etiske reglene en egen bestemmelse under §17, hvor man blant annet kan lese: *En tannlege må ikke overfor publikum drive produktreklame for medikamenter og forbruksvarer til pasienter eller for utstyr til bruk i tannlegевirksomhet. Faglig omtale av produkter og utstyr i artikler, foredrag o.l. beregnet på allmennheten og uten vinningsøymed anses ikke som produktreklame. Kurs- og foredragsholdere hos NTF, både lokalt og sentralt, skal alltid opplyse om de har noen interessekonflikter som kan påvirke innholdet i kurset. Dette bør også gjelde i forhold til uttalelser om produkter som er ment for både allmennheten eller kolleger, enten det er i intervjuer, reportasjer eller reklame, og uavhengig av medium. Når det gjelder kurs utenfor NTFs regi må vi kunne forvente at NTFs medlemmer også forholder seg til denne bestemmelsen, til tross for at arrangør ikke krever en slik opplysning om interessekonflikt.*

I Den norske tannlegeforenings etiske regler § 19 heter det: *En tannleges uttalelser til offentligheten bør gis en generell form. Opplysninger må ikke virke villedende overfor publikum eller i sin form være egnet til å skade standens anseelse. Tannlegen bør på forhånd sikre seg adgang til å kontrollere at det som offentliggjøres, stemmer med det vedkommende har uttalt.*

Videre står det skrevet i §20: *En tannlege bør unngå uttalelser og handlinger som kan svekke NTFs troverdighet. Dersom en tannlege legger*

frem synspunkter offentlig som avviker fra NTFs, må det klart fremkomme at dette er tannlegens personlige meninger.

Ytringsfriheten er hjemlet i Grunnloven §100, og ligger alltid til grunn. Den bygger på demokratiets prinsipper og en tanke om at vi utvikles som mennesker ved en fri meningsutveksling. Selv om ytringsfriheten alltid ligger til grunn, må vi som medlemmer av NTF ha et bevisst forhold til at uttalelser som tannlege kan oppfattes som en kollektiv uttalelse fra tannlegestanden. Derfor er det viktig å understreke det når våre meninger er personlige. Kontroversielle utsagn som går på akkord med NTFs standpunkter og etiske regler, eller etablerte evidensbaserte faglige normer, kan være egnet til å skade standens anseelse og må derfor komme fra medlemmer som privatperson. Det er alltid fornuftig å kvalitetssikre det som er blitt sagt, og be om sitatsjekk av intervjuer som skal på trykk.

På et generelt grunnlag ønsker NTFs etikkråd å oppfordre medlemmene til å delta i den offentlige debatten. Så lenge man presiserer at man uttaler seg som privatperson og er bevisst hvilken hatt man har på, så ser vi heller ingen grunn til å kritisere uttalelser som går på akkord med etablerte sannheter. Standen som helhet er tjent med åpenhet og diskusjon, og i den grad det er mulig for flere synspunkter å komme til orde, så vil en åpen og frisk debatt bidra til utvikling i faget og bevisstgjøring rundt faglige og etiske standarder. I tillegg vil en åpen og ærlig debatt bidra til en god utvikling i tannhelsetjenesten og gi en trygghet til pasientene. Men vi ser det som en selvfølge at man opptrer saklig i det offentlige rom, og unngår å snakke nedsettende om eller harselere med kolleger. Det skal være rom for ytringer så lenge man holder en god tone.